

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **591** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 2 juli 2010 (2009-2010)

Maatschappelijke beleidsnota

over de hervorming van het hoger onderwijs
in Vlaanderen

Motie van aanbeveling

van de heer Boudewijn Bouckaert

Het Vlaams Parlement,

- gehoord de diverse hoorzittingen, gehouden in de Commissie ad hoc Hoger Onderwijs over de hervorming van het hoger onderwijs;
- gelet op:
 - 1° de SWOT-analyse van de Vlor (Vlaamse Onderwijsraad) over de problematiek van de ‘inkanteling’ van de academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteiten, met name de sterktes en zwaktes van de huidige situatie:

“Sterktes:

 - het behoud van de huidige situatie brengt vanzelfsprekend stabiliteit, vooral voor de hogescholen;
 - de herkenbaarheid van de opleidingen binnen eigen land en hun regionale verankerung blijft behouden;
 - de kruisbestuivingen tussen diverse opleidingen binnen de hogescholen en universiteiten kunnen verder gezet worden, mits de nodige middelen. De reeds opgerichte associaties kunnen in deze context een belangrijke rol spelen;
 - de bestaande waardekers en profielen van de opleidingen kunnen behouden blijven. Het meer toegepaste profiel van heel wat academiserende opleidingen kan behouden blijven, en versterkt worden door de genoemde kruisbestuivingen. Hun verder ingebed zijn in hogescholen met professionele bacheloropleidingen kan bevruchtend werken op de interne uitwisseling.

Zwaktes:

 - academiserende opleidingen die aan de hogescholen verbonden blijven, boeten in aan internationale herkenbaarheid en transparantie;
 - de verticale mobiliteit (zalmprincipe) verloopt nog vrij moeizaam, en kan afgezwakt worden door het ingebed blijven in afzonderlijke instellingen;
 - er is geen gegarandeerde verdere toename van de kruisbestuiving tussen academiserende opleidingen en universiteiten, in het bijzonder op het vlak van onderzoek;
 - de optimalisatie en de rationalisatie worden bemoeilijkt vermits soortgelijke opleidingen naast elkaar kunnen blijven bestaan;
 - de bestaande situatie geeft voor het personeel weinig prikkels tot uitbreiding van hun expertise.”;
 - 2° het feit dat de academiserende opleidingen aan de hogescholen, vooral dan de afdeling Industriële Wetenschappen, vooral gericht zijn op een optimale afstemming van opleidingsprofielen met het afnemend veld, in die hoedanigheid vooral toepassingsgericht zijn en dus van nature grondig verschillen van de universitaire opleidingen die meer op fundamenteel wetenschappelijk onderzoek steunen;
 - 3° de hoge kwaliteit van de bestaande academiserende opleidingen binnen de hogescholen op dit ogenblik en in de toekomst;
 - 4° het feit dat de integratie veel geld zal kosten, wat in deze budgettaire moeilijke tijden helemaal niet vanzelfsprekend te noemen is, en wat onvermijdelijk gepaard zal gaan met grote krachtmetingen over de verdeling van de middelen en waarbij nog steeds niet precies geweten is hoe groot de kostprijs van het totale integratieproces zal zijn;
 - 5° het feit dat de Vlor erop wijst dat bij behoud van het huidige model de samenwerking tussen de universiteiten en hogescholen op het vlak van onderzoek het best behouden kan blijven of uitgebreid kan worden, en dat de associaties een actieve rol spelen bij het uitwerken van verdere kruisbestuiving op het vlak van onderwijs en onderzoek;
 - 6° het feit dat het behoud van de huidige inbedding van de academiserende opleidingen in de hogescholen het voordeel heeft dat de kans op het behoud van het eigen profiel – en daarbij ook het behoud van gedifferentieerd wetenschappelijk onderzoek met maatschappelijke relevantie – groot is;

- 7° de rechtsleer, die op basis van de rechtspraak duidelijk bepaalt: “In de Hofrechtspraak luidt dit dat de inschrijvingsgelden in het hoger onderwijs nog altijd kunnen worden verhoogd en dit op grond van een redelijke beoordeling van de evolutie van de kosten van levensonderhoud, van het nationaal product en van de stijging van het gemiddelde inkomen per inwoner, enerzijds en de ter beschikking staande (overheids)middelen anderzijds.” (GwH, nr. 28/2007 van 21 februari 2007);
- 8° het feit dat ‘Bologna’ niet verplicht tot de invoering van een vijfde jaar, maar dat het diplomasupplement bij elke academische master duidelijk aantoonst dat niet het aantal jaren, maar de inhoud van de opleidingen die men genoten heeft, belangrijk is;
- vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° over te gaan tot een slechts beperkte maar haalbare integratie van academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteiten vanwege de hoge budgettaire kostprijs enerzijds en de vele te verwachten (versturende) overgangsproblemen anderzijds;
- 2° meer concreet, over te gaan tot de invoering van het stelsel van ‘bidiplomering’ waarbij de universiteiten de diploma’s van de academiserende opleidingen van de hogescholen die tot hun associatie behoren, uitreiken, waardoor de internationale erkenning van de ‘masterwaarde’ van die diploma’s wordt vergemakkelijkt of mogelijk wordt gemaakt;
- 3° de invoering van dit stelsel van ‘bidiplomering’ te koppelen aan:
- a) de versterking van de rol en slagkracht van de associaties om zo de efficiëntie, de complementariteit en interdisciplinariteit van het hoger onderwijs en tussen de diverse types hoger onderwijs te verbeteren;
- b) een verhoging van de projectgebonden onderzoeksfinanciering voor de hogescholen om de academisering en de gerichtheid op toegepast onderzoek in de hogescholen te versterken;
- 4° het specifieke onderwijstype ‘School of Art’ uit te bouwen bij de vormgeving van het hoger kunstonderwijs;
- 5° de hogere beroepsopleidingen (HBO5) in de hogescholen te integreren waardoor enerzijds de hogescholen versterkt worden en anderzijds de aantrekkingskracht en de invulling van de HBO5-opleidingen verbeteren;
- 6° te onderzoeken of en in welke mate een differentiatie van de inschrijvingsgelden voor de verschillende opleidingen mogelijk is afhankelijk van de behoeften op de arbeidsmarkt, waarbij een eventuele verhoging van het inschrijvingsgeld ten opzichte van de huidige toestand plaats moet vinden met inachtneming van onze internationaalrechtelijke verplichtingen en waarbij een eventuele verhoging niet hoger mag zijn dan het Europese gemiddelde.

Boudewijn BOUCKAERT